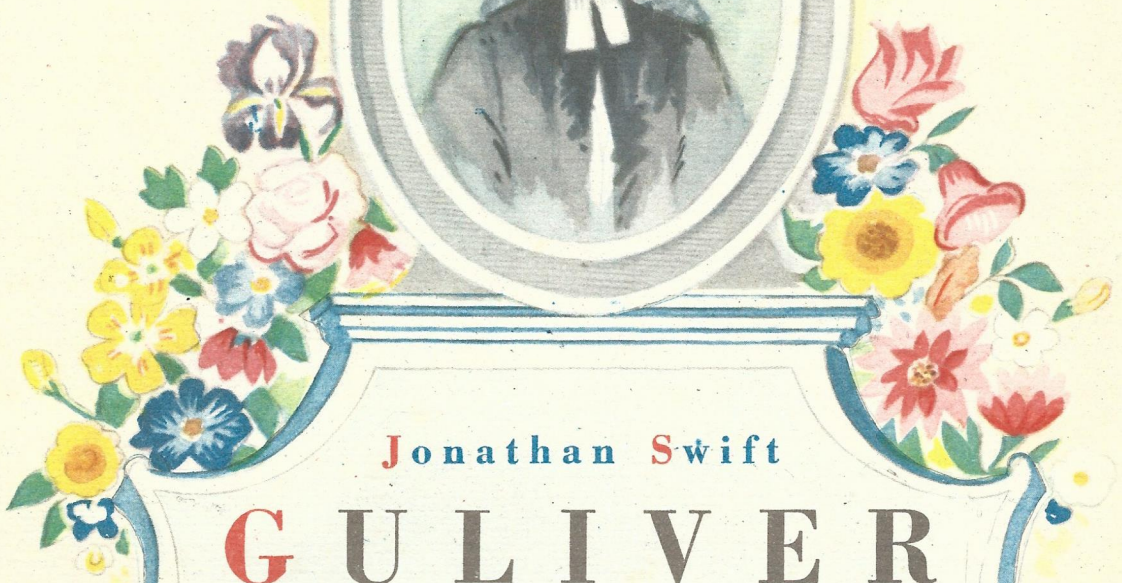

J. Swift
GULLIVER

MEB
LILIPUTANCI
ilustriral:
V. Kirin

R.V.I

Jonathan Swift

GULIVER

med Liliputanci

Ilustriral Vladimir Kirin

Besedilo priredil Vlado Rapè

ZALOŽBA RVI ZAGREB

I.

Pet nas je bilo sinov malega posestnika. S štirinajstimi leti me je oče poslal v šolo. Ker me je le težko vzdrževal, sem po treh letih odšel za vajenca k ranocelniku. Ves denar, ki sem ga za priboljšek dobival od očeta, sem porabil za pouk plovbe in matematike. Silno me je namreč vleklo na morje. Po štirih letih vajeniške dobe sem se z očetovo in stričevo podporo posvetil še študiju fizike, kajti tudi to znanje je bilo nujno potrebno za plovbo po morju.

Na učiteljevo priporočilo sem na neki ladji tri leta opravljal službo ranocelnika. Nato sem se vrnil domov in zdravil bolnike. Tudi oženil sem se. Po smrti mojega mojstra pa je število bolnikov usahnilo in bil sem ob zaslužek.

Na privoljenje žene sem se ponovno odpravil na morje. Ves prosti čas na potovanjih sem prebiral knjige in se učil tujih jezikov. Tako sem videl Vzhodno in Zahodno Indijo in odplul na Južno morje.

Silovit vihar se je na tej vožnji strašno igral z nami. Več sopotnikov je zaradi cnemoglosti pomrlo. Veter nas je zagnal na pečino in ladja se je razbila. Nekaj se nas je rešilo s čolnom. Valovi pa so nam tudi tega prevrnili. Vsi potniki so omagali, le jaz sem vzdržal in plaval vso noč. Obupal sem že, pa sem začutil dno pod nogami. Eno uro sem hodil do obrežja. Nikjer naokoli nisem opazil živega bitja.

Zaspan in močno utrujen sem se vlegel v travo in trdno zaspal. Nekako po devetih urah, kakor sem sodil, sem hotel vstati, pa nisem mogel. Ležal sem na hrbtu. Roke in noge so mi bile kakor prikovane na tla, celo lasje, ki so bili dolgi in gosti, so mi bili pripeti. Videl sem le nebo, ker sem mogel gledati samo navzgor. Okoli sebe sem slišal šum. Tedaj sem začutil, kako mi nekaj leze po nogi in se bliža bradi. Povesil sem oči in zagledal majhna, nekaj centimetrov velika človeška bitja z loki in puščicami v rokah in tulci na hrbtih. Za-

vpil sem od presenečenja in pritlikavci so zbežali. Nekdo od njih pa se je čez čas le upogumil in mi priplezal do obraza. Govoril mi je čudne besede, a ga nikakor nisem mogel razumeti.

Postalo mi je tesno in hotel sem se osvoboditi. S težavo sem strgal vezi in izdrl kline, s katerimi so mi bili priklenili levico. Tudi del las sem rešil. Tako sem mogel malce obrniti glavo. Stvarce okoli mene so zbežale in jih nisem mogel zgrabiti. V rokah sem nenadoma začutil bolečine. Obsuli so me namreč s puščicami, majhnimi kot igle. Hitro sem si s prosto levico zakril obraz, ker sem se zbal za oči. Nato so poskusili še s sulicami, ki mi pa zaradi usnjenega jopiča niso prišle do živega. Nisem se več branil, ker sem uvidel, da je najpametneje, če sem popolnoma miren. Zato se je toča njihovih puščic polegla.

Ob desnem ušesu sem nenadoma zaslišal vrvenje ljudi in razbijanje. Zelo težko sem toliko obrnil glavo, da sem videl, da so tik ob meni napravili oder. S tega mi je potem nekdo izmed njih govoril, toda nisem ga razumel. Med govorom so mi prerezali nekaj vezi. Sedaj sem mogel obrniti glavo na desno. Kaj sem videl? Mož, govornik, je bil srednje starosti, velik kot moj sredinec. Rad bi mu bil povedal, da sem lačen. Ker pa nisem znal po njihovo govoriti, sem začel vtikati prst v usta. Razumeli so me. Prislonili so lestve in zlezli do mojih ust, otovorjeni s košarami, polnimi hrane. Trije kosi mesa, veliki kot vrabčeve peruti, in trije hlebi kruha so mi bili en sam grižljaj. Pritlikavci se niso mogli načuditi mojemu velikemu teku. Ko sem jim s kretnjami pokazal, da sem žejen, so mi privalili dva soda vina. Vsega sem popil na dušek. Kako se mi je prileglo, si lahko mislite. Oba soda sem nato oddvrgel s telesa. Pritlikavci so se medtem vsi začudeni sprehajali po meni. Sam cesar se je s svojimi dvanajstimi spremljevalci pojavil na moji desni nogi in prilezel prav do mojega obraza. S kretnjami mi je pokazal glavno mesto svoje države, kamor so me nameravali odpeljati kot ujetnika. Z raznimi gibi sem prosil cesarja za svobodo. Ker moje prošnje ni uslišal, sem poskusil strgati vezi, pa sem takoj začutil nebroj puščic v obrazu in rokah. Vdal sem se in miroval. Pritlikavci so prišli nato do mene,

namazali so mi kožo, ki je bila zaradi puščic nabrekla, in popustili vezi. Bolečine so naglo pojenjale.

Kako sem pravzaprav zašel v ta položaj? Spečega so me našli na tleh in obvestili o tem cesarja, ki je s svojimi svetovalci sklenil, da me je treba zvezati.

Na vladarjev ukaz je pet sto tesarjev izdelalo pripravo, kateri bi po naše rekli voz. Ta je bil le sedemnajst centimetrov nad zemljo ter približno dve sto centimetrov dolg in sto dvajset centimetrov širok. Z različnimi pripravami me je devet sto mož dvignilo na voz. Odpeljalo me je petnajst tisoč konj.

Naslednjega dne smo prispeli do mestnih vrat. Zapeljali so med pred starodavno palačo, ki je bila največja stavba v državi. S težavo sem se spravil skozi vrata, kajti bila so le kakih stodvajset centimetrov visoka in šestdeset centimetrov široka. Levo nogo so mi priklenili z enaindvajsetimi verigami, drobnimi kot naše verižice.

Na nasprotni strani palače je cesar stopil na stolp, ki so ga postavili nalašč za to, da me je lahko natančno ogledal. Nad sto tisoč prebivalcev me je občudovalo. Ko so se prepričali, da se z verig ne morem iztrgati, so mi popustili vezi v toliko, da sem lahko hodil nekaj korakov. Z velikimi očmi so me opazovali, ko sem vstajal in hodil. Njihovo začudenje se ne da opisati.

II.

Ko sem stoje ogledoval okolico, sem videl sam cvetlični gaj. Med polji so se vrstili gozdovi. Najvišja drevesa so bila visoka le dva metra. Mesto na moji levici je bilo podobno našim najlepšim igračkam.

Celo konj, na katerem je jezdil cesar, se me je tako prestrašil, da se je postavil na zadnje noge. Ker pa je bilo Njegovo Veličanstvo dober jezdec, se je obdržalo na njem. Strežaji so mi nato v dvajsetih vozilih pripeljali jedi, v desetih pa pijače. Vso jedačo sem pospravil s tremi grižljaji, pijačo pa popil z

enim požirkom. Z nosilnice me je tudi cesarica zvedavo ogledovala. Mene je posebno zanimal cesar, ki je bil za polovico nohta večji od svojih dvorjanov. Pozneje sem izvedel, da je star 29 let in vlada že sedem let. Drže je bil pokončne, krepke in možate, postave lepe in polti olivne. Vsi njegovi gibi in sploh njegovo vedenje je bilo veličastno. Oblečen je bil sicer zelo preprosto, krasila pa ga je zlata čelada, okrašena z dragulji. V roki je držal meč; ta je tičal v zlati nožnici, posuti z diamanti. Glas je imel zelo vreščeč. Večkrat je govoril z menoj, a ga nisem razumel.

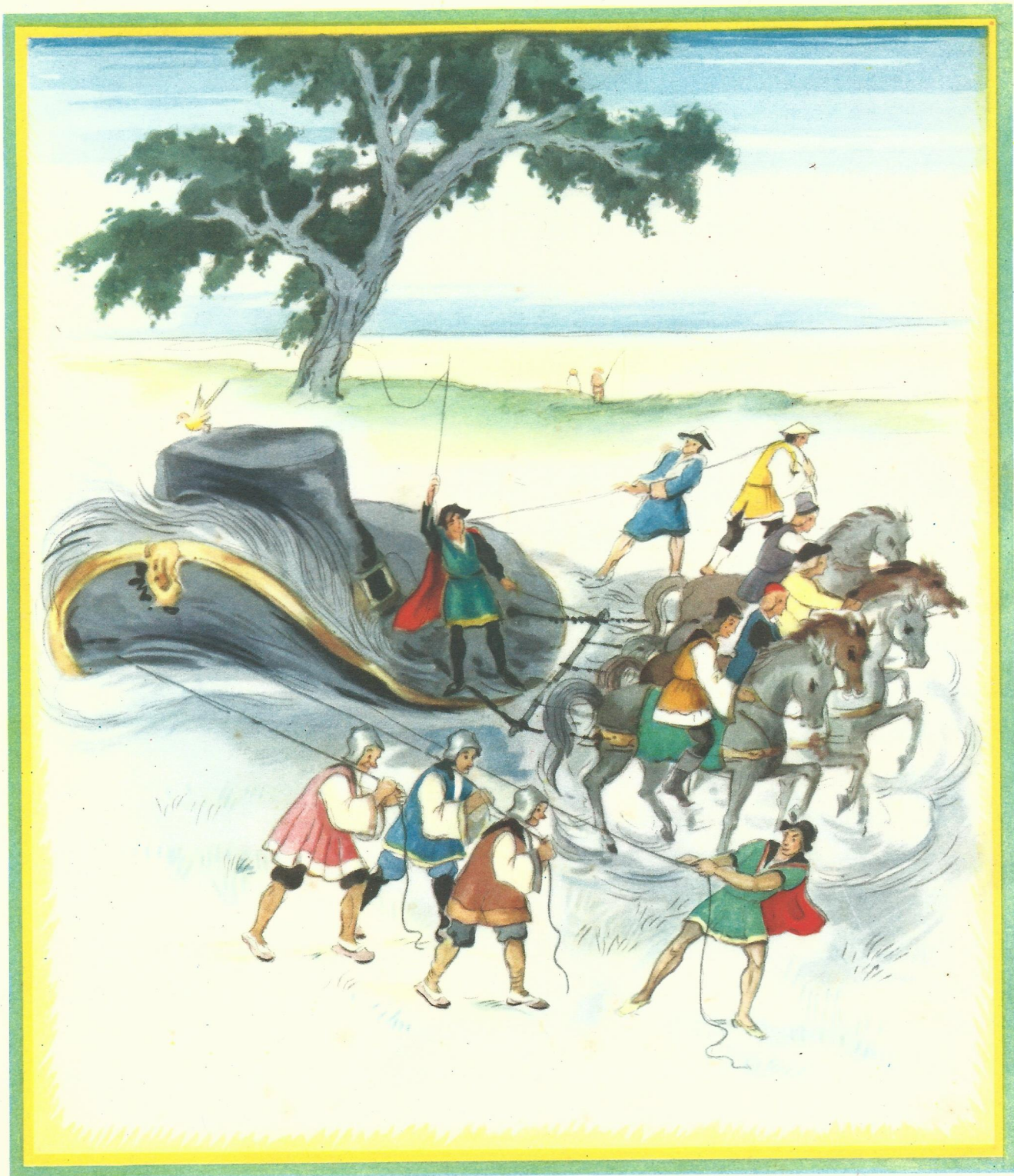
Z izobraženci sem se poskušal sporazumeti z nemščino, latinščino, španščino in italijanščino, a brez uspeha.

Po dveh urah se je dvor umaknil. Pri meni je ostala le straža. Radovedna sodrga me je hodila ogledavat in nekateri so me začeli obstreljevati s puščicami. Razburjeni častnik, ki je odgovarjal za mojo varnost, je to kmalu preprečil in mi izročil šest zvezanih kolovodij. Pet sem jih utaknil v žep, šestemu pa sem pokazal žepni nož. Mislil je, da ga hočem zaklati in pojesti. Strahovito je kričal, da se je vsem zasmilil. Nasmehnil sem se in nato drugemu za drugim prerezal spono in jih izpustil. Tako sem si pridobil ljudi, kajti moje velikodušje je vsem ugajalo.

Po štirinajstih dneh sem na cesarjev ukaz dobil posteljo, ki je bila dvajsetkrat večja od njihove. Radovedno ljudstvo me je še vedno trumoma posečalo. Ko bi ne bili takih posetov uradno prepovedali, bi bila zastala vsa dela po poljih in hišah.

Moj veliki tek je delal cesarju hude skrbi. Bal se je, da bo v deželi nastala lakota. Vedel sem, da bi me bili umorili z zastrupljenimi puščicami, ko se ne bi bali, da bi zaradi mojega trupla nastala kuga.

Ko pa je cesar zvedel za moje ravnanje s šestimi ujetniki, ki sem jim podaril življenje, ga je tako ganilo, da je ukazal svojim podanikom, naj oddajajo zame dnevno po šest goved, štirideset ovac, kruha in vina.

Na obeh straneh mojih vrat je šest sto poslov postavilo udobne šotore. Krojači so mi napravili obleko. Učenjaki so me učili njihovega jezika in kmalu sem znal toliko govoriti, da sem cesarja lahko prosil za svobodo. Odgovoril mi je, da je še vse prezgodaj in da naj pokažem s potrpežljivostjo in pametnim vedenjem, da zaslužim svobodo.

Z mojim dovoljenjem sta me nato preiskala dva častnika. Ker nista mogla do mojega žepa, sem ju sam postavil vanj. Ko sta natančno popisala moje reči, sem ju zopet položil na tla. Seznam sta izročila cesarju. Pozneje sem popis prebral.

Le poslušajte, kako sta imenovala moje predmete: velik kos blaga, pripraven za preprogo v cesarjevi veliki slavnostni sprejemnici (moj robec); velika srebrna skrinja, v katero je stopil eden izmed preiskovalcev in se do kolen pogreznil v nekak prah (tobačnica); ogromen sveženj belih reči, naloženih na kup, ki je visok za tri može, prevezan pa z močno vrvjo in popisane s črnimi znamenji. Vsako znamenje je za pol najine dlani (dnevnik); priprava, ki ji iz roba moli dvajset dolgih drogov, podobnih stebrom pred cesarjevo palačo (glavnik); votel železen drog, pritrjen na še večji kos lesa (samokres); tulec z velikanškima jeklenima ploščama (britvica in nož); velika srebrna veriga z okroglo škatlo, ki je na pol iz srebra, na pol iz neke prozorne kovine, ima znamenja v krogu in neprestano ropota kakor mlin (ura); vreča s krogli, težkimi kakor dve glavi (denarnica s kovanci); v posebnem zabojju so neka zrna, ki pa niso težka (smodnik).

Cesar je prečital seznam in me po odposlancu zelo obzirno zaprosil, naj te stvari predam. Obljubil mi je, da mi jih bodo ob odhodu vrnil ali pa plačali, kolikor bom zahteval zanje. Najprej sem navzoče poučil, kako se rabi pištola. Ko sem sprožil v zrak, je nešteto prisotnih popadalo na tla. Naročil sem, naj smodnik, ki ga bodo hranili, dobro čuvajo pred ognjem, ker sicer lahko požene vso palačo v zrak. Ko so mojo uro pregledali učenjaki, se niso mogli do-

volj načuditi neprestanemu ropotanju in premikanju kazalca. Po ogledu sta jo dva največja gardista nataknila na drog in odnesla. Tudi srebrni denar, nož, britev, glavnik, tobačnico, žepni robec in dnevnik sem izročil. V skrivnem žepu so mi ostali le naočniki in daljnogled. Teh dveh stvari nisem hotel pokazati, ker sem se bal, da bi jih pokvarili.

III.

Moja namerna krotkost in lepo vedenje sta izzvala splošno zaupanje pri cesarju in pri ostalih pritlikavcih. In prav to sem hotel doseči, da bi se rešil iz teh krajev. Dovolil sem jim celo, da so na moji dlani plesali. To je bilo njim in meni v veliko zabavo. Včasih sem jim nalašč ponagajal. Premaknil sem prste in plesalci so lovili ravnotežje, da so gledalci pokali od smeha. Kakšno veselje so imeli otroci, ko so se mi skrivali v laseh. Pa tudi pri tej igri je včasih nastal jok. Ta ali oni se mi je zapletel v lase, ni mogel ne naprej, ne nazaj, in tudi jaz sem ga le s težavo izmotal.

Cesar me je večkrat hotel pozabavati z domačimi igrami, v katerih so nastopili le prosilci za visoke službe. Najlepša njihova igra je bil ples na vrvi, napeti nekoliko nad zemljo. Sam sem tudi prispeval k tej igri: državniki so se kosali na napeti niti med mojim palcem in kazalcem. Tudi skok čez palico je bil zanimiv; tistemu, ki je najbolje skočil, je podelil cesar za nagrado modro nit, drugemu rdečo in tretjemu zeleno. Te niti so si potem dostojanstveniki povezali okoli pasu.

Počasi so se me privadili celo konji. Skakali so mi preko roke, ležeče na tleh, in celo stopalo mi je nekoč preskočil dirkač.

Nekega dne sem na palice, ki sem jih zabil v zemljo, napel svoj žepni robec in prosil cesarja, naj na tem odru nastopi konjenica štiriindvajsetih mož in izvede vojaške vaje. To je vsem silno ugajalo. Celo cesarica je gledala prireditve in jaz sem jo držal z nosilnico vred.

Naslednjega dne so pridrveli sli naznanit cesarju, da so videli na tleh ob obali čudno stvar. Ko so se prepričali, da ni živo bitje, se se povzpeli nanjo. Ugotovili so, da je vrh raven in ploščat, notranjost pa votla. Našli so namreč moj klobuk. Čez nekaj dni so ga s konji privlekli v mesto. Pa kako! V njegove krajnike so zabili kavle in ga z vrvmi privezali na konjsko vprego.

Na cesarjevo željo sem nekoč stal z razkoračenimi nogami; med njimi je potem korakala njegova vojska. Štiriindvajset pešcev je šlo drug poleg drugega s šestnajstimi konjeniki v eni vrsti. To je bil prizor!

Mnogokrat sem prosil za svobodo. Končno so me le uslišali pod določenimi pogoji. Moral sem priseči, da jih izpolnim. Nato so me osvobodili verig. Hrane so mi dajali dnevno za tisoč sedem sto štiriindvajset pritlikavcev. Koliko hrane potrebujem, so izračunali po moji velikosti.

Dovolili so mi tudi ogledati prestolnico. Mesto je bilo enakostraničen pravokotnik in je bilo obdano z obzidjem in močnimi stolpi. Prebivalcev je imelo pet sto tisoč. Hiše so bile tri do petnadstropne. Po mestu sem hodil brez suk-nje, ker bi utegnil z njenimi konci poškodovati strehe. Ceste so bile na cesar-jev ukaz skoro prazne. Radovedni gledalci so me občudovali s podstrešnih oken. V manjše ulice nisem mogel, ker sem bil zanje dosti prevelik.

Po štirinajstih dnevih svobode me je obiskal glavni državni tajnik zaupnih zadev. Med pomenkom sem ga držal v roki. Po daljšem uvodu me je zaprosil za pomoč proti sosedom z otoka, oddaljenega nekaj sto metrov, ki so se pravkar pripravljali za napad. Rad sem mu obljubil vso pomoč, pa čeprav bi tvegjal svoje življenje.

IV.

Prebivalci sovražnega otoka niso prav nič vedeli o meni, ker so bile vse zveze med otokoma pod smrtno kaznijo prepovedane. Naredil sem si načrt, kako bom uničil sovražnikovo brodovje, ki je bilo zasidrano v luki. Svoj namen

sem sporočil cesarju. Ko sem zvedel, kako globok je kanal, sem šel na griček nasproti obale sovražnikovega otoka. Z daljnogledom sem zagledal sedemdeset bojnih in še več prevoznih ladij. Na mojo zahtevo so mi domačini prinesli najmočnejšo vrv, ki je bila drobna kakor naš dvojni motvoz, in železne palice, tanke kakor naše pletilke. S petdesetimi kavljji, pritrjenimi na prav toliko vrvi, sem se vrnil na obrežje severovzhodno od napadalčevega otoka. Odložil sem suknjo, čevlje in nogavice. V usnjenem jopiču sem bredel po morju, dokler mi ni zmanjkalo tal pod nogami. Nato sem zaplaval. V pol ure sem bil že pri sovražnikovem brodovju. Komaj so me zagledali, so poskakali na vrat na nos v vodo. Kavljje sem namestil v odprtine kljunov ladij in vse konce vrvi zvezal. Ko sem se mudil s tem delom, so me sovražniki obstreljevali s puščicami. Rane po rokah in obrazu so me močno skelele in me ovirale pri delu. Baš sem se že, da izgubim oči, zato sem jih zavaroval z očali, ki sem jih imel v skritem žepu.

Z nožem sem nato prerezal konopce, ki so držali sidra. Z lahkoto sem z zvezanimi konci vrvi vlekel vseh petdeset ladij za seboj. Sovražniki so zagnali obupen, nepopisen krik, ko so opazili, kako sem odpeljal njihove ladje. Ko sem bil iz dosega njihovih puščic, sem obstal in počakal na oseko. Medtem sem si izdiral puščice iz rok in obraza. Rane sem si namazal z mazilom. Ko se je plima umaknila, sem zavlekel ladjice v naše pristanišče, kjer me je čakal cesar in njegov dvor ves v strahu, kako se bo ta prigoda končala. Ko sem pristal z brodovjem, me je vladar sprejel z vso mogočo hvalo in mi podelil najvišji častni naslov. Njegovo željo, da bi podjarmil svobodne sosede, sem pa odkrito in odločno odbil. Nisem hotel biti orodje za zasužnjevanje kateregakoli ljudstva. Nekaj ministrov je mojo odločitev odobravalo, cesarju pa sem se zameril.

Po treh mesecih so sosedi sklenili mir, ki je bil zelo ugoden za cesarstvo, kjer sem živel. Poslanstvu premaganega ljudstva so priredili zabavo. Na tej sem jim na njihovo prošnjo pokazal nekaj primerov svoje moči. Neznansko so bili zadovoljni in začudeni. Pri slovesu so me povabili naj jih obiščem. Ob prvi

priliki sem zato zaprosil cesarja za dovoljenje, da bi smel obiskati sosedni otok. Načeloma mi je sicer dal privoljenje, toda na zelo hladen način. Nato sem čakal ugodne prilike, da bi izkoristil ta pristanek.

Ponoči me je nekoč probudilo strašno vpitje: »Ogenj, ogenj!« Dvorjani so vsi zbegani pritekli k meni in me zaprosili, naj pridem gasit cesarjevo palačo. Kljub temu da sem ogenj hitro pogasil, si nisem mogel več pridobiti cesarjeve milosti. Silno mi je bil zameril prošnjo za obisk sosednega cesarstva, kajti smatral jo je za nezvestobo in vse je kazalo, da pri pritlikavcih nisem več varen življenja.

V.

Gotovo vas bo zanimalo, kakšna je pokrajina in kako žive ljudje v tem delu zemlje. Vsa narava je v točnem sorazmjerju z velikostjo prebivalcev. Naj zadostuje, če vam povem, da so njihove gosi tako velike kot naši vrabci. Najmanjše živali so bile mojim očem skoraj nevidne. Ljudstvo je zelo spretno pri delu. Njihov vid je močno razvit, zelo oster, a ne na veliko daljavo. Prav zabaval sem se, ko sem opazoval kuharja, ki je skubil ptiča, velikega kakor naša muha, in deklico, ki je nevidno svilo vtikala v nevidno šivanko.

Njihova pisava je svojevrstna. Pišejo iz enega ogla papirja do drugega. Mrtvece pokopavajo z glavo naravnost navzdol. Po njihovi veri bodo vsi umrli vstali čez enajst tisoč mesecev. Zemlja, ki si jo predstavljajo kot ploskev, se bo ta čas enkrat zavrtela in mrtvi bodo stali tedaj že kar pripravljene na nogah.

Vse zločine zoper državo kaznujejo zelo strogo. Toda če se pri razpravi dožene obtoženčeva nedolžnost, plača ovaduh z glavo. Njegovo premoženje se podeli nedolžnemu in prizadeto krivico razglasijo po vsej državi.

Kdor dokaže, da je triinsedemdeset mesecev točno izpolnjeval vse zakone dežele, dobi posebno pravico, ki se ne podeduje, in denar iz posebnega, za to določenega sklada.

Pravico upodabljajo s šestimi očmi, z dvema spredaj, dvema zadaj in s po enim na vsaki strani, kar pomeni razgledanost, in z odprto vrečo zlata v desnici ter z mečem v levici, kar kaže, da pravica več nagrajuje, kakor kaznuje.

Pri sprejemanju v službo, dajejo prednost dobrim značajem in se ne ozirajo toliko na spsobnosti. Tisti, ki dobrov rača z zlim, je njih splošen sovražnik in ni vreden, da živi. Smatrajo ga za zločinca.

Vse otroke, stare nad dvajset mesecev, vzgajajo v javnih zavodih. Od četrtega leta naprej se morajo oblačiti sami. Starši jih lahko obišejo le dvakrat letno. V šoli ostanejo do enaindvajsetega leta. Če kdo straši otroka, s čimer ga vzgaja k strahopetnosti, ga prešibajo, zapro za eno leto in izženejo za vse življenje. Pri pritlikavcih je strahopetnost namreč največja sramota.

Pa pogledjmo še, kako sem živel v tej deželi.

Iz največjih dreves kraljevega parka sem si napravil mizo in stol. Dve sto šivilj mi je točno in lepo sešilo srajce, posteljno perilo in celo prte. Šivilje so si dobro pomagale, da so dobile mojo mero. Uleči sem se moral na tla. Ena od njih je držala vrstico pri mojem vratu, druga pri kolenu, tretja je pa s posebnim merilom, ki je bilo le približno pet centimetrov dolgo, računala dolžino. V pomoč jim je bila tudi moja stara srajca, ki sem jo razgrnil po tleh. Za obleko mi je jemalo mero več sto krojačev. Plezali so po lestvi, da so prišli do mojega vratu. Izdelali so mi obleko, s katero sem bil kar zadovoljen.

Hrano mi je pripravljalo tri sto kuharjev. Priznati moram, da so njihova govedina, gosi in purani odlični. Cesar je nekoč s kraljevsko družico in mladimi knezi obedoval z menoj. Navzoč je bil tudi finančni minister. Takrat sem se še posebno potrudil, da sem pojedel več kot običajno. Finančni minister je nato računsko dokazoval cesarju, da državni zaklad izdaja preveč sredstev zame in mu je svetoval, naj me čimprej odslovi.

Neke noči je v mojo hišo skrivaj prišel moj prijatelj z dvora in me zapno opozoril, da me obtožujejo veleizdaje in drugih hudih zločinov. Na tajni

seji v vladni palači so bili nekateri dostojanstveniki za mojo smrt, drugi za iztaknitev oči, tretji pa za izstradanje. Večina je glasovala za drugi in tretji predlog, ki so ju nameravali izvršiti čez tri dni.

Moj nočni obiskovalec mi je nato pokazal prepis obtožbe.

Kakšna je bila ta obtožba in česa so me dolžili:

- 1.) po zakonu, ki ga je izdala vlada Njegovega Cesarskega Veličanstva, je določeno, da se vsakdo kaznuje zaradi veleizdaje, če v mejah kraljeve palače poliva vodo. Mož Gora (to sem bil namreč jaz), je zagrešil to dejanje, ker je pod pretvezo, da gasi ogenj, ki se je vžgal v sobah cesarice, hudodelsko z odlivanjem vode zadušil omenjeni požar;
- 2.) omenjeni mož Gora se je uprl ukazu Njegovega Cesarskega Veličanstva, naj podjarmi ljudstvo sosednjega cesarstva, češ, da nikdar ne bo pomagal pri zaslužnjevanju kateregakoli ljudstva;
- 3.) ob času pogajanj za mir je sovražne odposlance podpiral, jih spodbujal in celo kratkočasil, čeprav je vedel, da so neprikriti sovražniki Njegovega Cesarskega Veličanstva;
- 4.) mož Gora hoče sedaj odpotovati na dvor v sosednje cesarstvo. Zato ima sicer ustno dovoljenje Njegovega Cesarskega Veličanstva, namerava ga pa nezvesto in izdajalsko uperabiti in sovražne sosede opogumiti in podpreti.

Ko sem prebral obtožbo, mi je dvorjanik še povedal, da je Njegovo Veličanstvo med razpravo o moji veleizdaji izrečno poudarjalo moje zasluge in si prizadevalo, da bi olajšalo moje zločine. Finančni minister in admiral pa sta vztrajno zahtevala, da me je treba obsoditi na najbolj mučno in sramotno smrt: ponoči naj bi zažgali mojo hišo, dvajset tisoč vojakov pa naj bi mi izstrelilo zastrupljene puščice v obraz in roke. Nekateri moji služabniki naj bi dobili ukaz, naj mi perilo potresejo s strupom, ki mi bo povzročil strašne bolečine, da si bom jel trgati lastno meso in bom umrl v najhujših mukah.

Glavni minister za zaupne zadeve, ki je bil tudi moj prijatelj, je bil odločno proti predlogu finančnega ministra in admirala. Priznal je, da so moji

zločini sicer veliki, da pa naj vladar tudi v tem primeru pokaže milost in dobrosrčnost, ki je njegova najbolj hvalevredna krepost, zaradi katere tako upravičeno slovi. Prosil je cesarja, naj prizanese mojemu življenju in naj samo ukaže, da mi iztaknejo obe očesi, ker bo s tem zadoščeno pravici, ves svet pa bo hvalil milosrčnost Njegovega Veličanstva, kakor tudi pošteno in veliko-
dučno ravnanje njegovih svetovalcev.

S svojim predlogom je minister za zaupne zadeve končno prodrl. Naročeno mu je bilo, naj gre čez tri dni v mojo hišo in mi pribere točke obtožbe ter poudari veliko mehkosrčnost in milost Njegovega Veličanstva in sveta, po kateri sem obsojen le na izgubo oči.

Prijatelj z dvora mi je tako povedal vse, kar ga je težilo, nato pa je jadrno in skrivoma odšel.

Po njegovem odhodu sem premišljeval, kaj naj napravim. Za trenutek sem se močno nagibal k odporu, zakaž dokler sem bil prost, bi me bile vse sile tega cesarstva komaj mogle obvladati in prav lahko bi bil glavno mesto razbil s kamenjem na drobne kose. Toda ta načrt sem z grozo zavrgel, ko sem pomislil, koliko nedolžnih bitij bi s tem uničil.

Slednjič sem se odločil, da se umaknem na sosednji otok. Svojemu prijatelju ministru sem poslal pismo, v katerem sem mu sporočil svoj sklep, da se z dovoljenjem, ki sem ga dobil, tisto jutro odpravim v sosednje cesarstvo na obisk.

Ne da bi čakal odgovora, sem odšel k našemu brodovju, vzel največjo bojno ladjo in jo privezal na konopec. Obleko, ki sem jo slekel, sem dal v ladjo, stopil v vodo in bred vlekel za seboj. Tudi plavati sem moral nekaj časa. Tako sem prispel v pristanišče sosednjega cesarstva, kjer so me že težko pričakovali. Dali so mi dva vodnika, da me peljeta do glavnega mesta. Držal sem ju v rokah, dokler nismo prišli do obzidnih vrat. Tu sem ju poprosil, naj naznanita cesarju moj prihod.

Čez eno uro je prišel vladar v spremstvu kraljevske družine in visokih dvorjanikov in me prav ljubeznivo sprejel.

Nastaniti se tam nisem mogel v nobeni hiši, ker so bile vse premajhne, da bi se mogel splaziti vanje. Spal sem na golih tleh, zavrt v svojo edino odejo.

VI.

Tretji dan sem si ogledoval okolico svojega novega domovanja. Na morju sem opazil velik prevrnjen čoln. S pomočjo dvajsetih velikih ladij in tri tisoč mornarjev, sem le z veliko težavo spravil čoln k obrežju. Ta je bil v primeri z njihovimi čolni pravcati brod. Koliko dela smo imeli, preden smo ga obrnili! Tudi s popravilom sem se precej zamudil.

Cesar mojega prejšnjega otoka je pričakoval, da se bom vrnil. Ker me pa le predolgo ni bilo, je poslal sla k cesarju otoka, na katerem sem bil sedaj. Naročil mu je, naj me zvezanega pošljejo nazaj, da me kaznujejo kot izdajalca. Toda mož se je moral zadovoljiti s sporočilom, ki ga je spravilo v še večji bes: ne morejo me vrniti zvezanega zaradi hvaležnosti, ki jo čutijo do mene, ker sem tako dobro posredoval pri mirovnih pogajanjih. Obe cesarstvi pa bosta rešeni moje nadloge, kajti kmalu bom odpotoval.

Ko mi je cesar vse to povedal, mi je ponudil službo. Zanj sem se mu pa lepo zahvalil, ker nisem hotel biti vzrok preprirom med dvema tako mogočnima vladarjema.

Cesar mi je nato dal na razpolago pet sto rokodelcev, ki so mi naredili za čoln dve jadri. Velik kamen, ki sem ga slučajno našel nekje na obrežju, mi je rabil za sidro. Trideset najmočnejših njihovih vrvi, ki sem jih prav s težavo dobil, sem spletel v eno. Nato sem si namazal čoln z lojem, ki sem ga dobil kar od tri sto krav. Največja drevesa sem posekal in jih obdelal za vesla in jambore. Z vsem tem delom sem se zamudil cel mesec.

Cesar mi je podaril za slovo več zlatnikov in svojo podobo v naravni veli-

kosti. Da bi jo obvaroval, sem jo spravil v rokavico. V čoln sem si nadel hrane in pijače. Tudi žive krave in ovce sem vzel s seboj. Celo nekaj domačinov sem želel vzeti s seboj, pa mi cesar ni dovolil. Ob odhodu so mi preiskali vse žepe in obljubiti sem moral s častno besedo, da ne bom odnesel nobenega njihovih ljudi, čeprav bi to kdo izmed njih sam želel.

Nekega dne sem ob 6. zjutraj razvil jadra in odplul. Po dvanajstih urah sem zagledal proti severozahodu majhen otok, ki je bil menda neobljuden. Vrgel sem sidro, se malo okrepčal in zaspal. Po trdnem spanju in obilnem zajtrku, sem odjadral dalje.

Naslednji dan sem zagledal jadrnico, ki je plula proti jugovzhodu. Ne morem popisati veselja, ki me je navdalo ob misli, da bom spet videl domači kraj in svoje otroke. Po treh urah sem ladjo dohitel in opazil, da je angleška. S svojimi kravami in ovcami v žepu in z malim tovorom hrane v rokah, sem se vzel na krov. Kapitan ladje je bil z menoj zelo ljubezniv. Vprašal me je, odkod prihajam. Povedal sem mu, pa mi ni hotel verjeti. Šele ko sem mu pokazal krave, ovce, zlato in cesarjevo sliko, je spoznal, da govorim resnico.

Daroval sem mu štiri sto zlatnikov in mu obljubil eno kravo in ovco, ko pridemo v Anglijo. Na ladji sem svojo živino krmil z zdrobljenim prepečenem in vodo. Eno ovco so mi žal požrle podgane. V skrivnem kotu ladje sem dobil samo še njeno okostje.

Vožnja je bila dolga. Skoraj po sedmih mesecih sem se šele izkrcal v Angliji. Živino sem zložil na travnike. Paša ji je prav teknila. Ljudje so hodili ogledovat živalice in prislužil sem kar lepe denarce.

Doma je moja družina medtem živela od najemnine za posestvo, ki sem ga podedoval po stricu. Hčerka je bila šivilja, sin je pa hodil v šolo in se pridno učil. Vendar nisem dolgo vzdržal doma. Živino sem po dveh mesecih prodal, ženi pustil nekaj denarja in se ponovno odpravil na potovanje.

